

TÁMOP 4.2.1./B-09/1/KONV-2010-0007 sz.

A kora újkori magyarországi mártirológia és szentkultusz identifikációs vonatkozásai, irodalmi-műfaji jellemzői a 16-18. századi Európa konfesszionális rendszerében; szerepük a vallási emlékhelyek értelmezésében

Martirology and Cult of Saints in Early Modern Hungary in the Context of the Confessional System of Europe, Their Role in Identity Formation, Literary Genres, and Sites of Religious Memory

Futamidő: 2010-2012

Összeg: 4 178 196 Ft

Elérhetőség: Dr. Imre Mihály, munkacsoport-vezető; imre.mihaly@arts.unideb.hu

Dr. Fazakas Gergely Tamás, tudományos titkár; fazakas.gergely@arts.unideb.hu

Összefoglalás:

A több, különböző kutatóhely munkatársait összefogó, a szakmai utánpótlásért is felelős tudományos műhelyünk célja, hogy a következő két évben is regionális és határokon átívelő együttműködéseire, továbbá nemzetközi kapcsolataira építve integrálja a kora újkori magyarországi művelődéstörténet Európa közös kulturális terében történő kutatásait. Interdiszciplinális alapkutatásaink során a 16–18. századi Kárpát-medence multikulturális közegében vizsgáljuk a regionális, vallási, nyelvi, nemzeti szempontból rétegzett identitástudatok különböző reprezentációs mintáit. Szövegkiadásokkal és feldolgozásokkal jelentős hangsúlyt helyezünk a kora újkori mártirológia és szentkultusz értelmezésére, szinkronban a külföldi kutatási trendekkel. Figyelembe vesszük a személyes és a közösségi értelemben vett identifikációs vonatkozásokat, illetve mind a katolikus reprezentációs mintákra, mind az ezekre adott protestáns válaszokra hangsúlyt helyezünk. A 17. századi puritánus mártirológia és közösségi identitás vizsgálata, valamint *Medgyesi Pál* életműve így különösen fontos része szövegkiadási programunknak. A kora újkori, felekezethez kötött (katolikus és protestáns), illetve szekularizálódó közösségértelmezések narratíváinak, toposzainak, retorikájának figyelembe vételével a nemzetfelfogások vizsgálatát is új alapokra helyezhetjük. Témáinknak kizárólag a 16–18. századi Európa konfesszionális rendszerén belül van létjogosultsága, ezért kutatásainkat a nemzetközi kulturális kapcsolattörténet összefüggésében végezzük (peregrináció, eszmei és vallási irányzatok, művek hatástörténete), a vonatkozó adatbázisok kidolgozásával és értelmezésével. Eredményeinket nemzetközi konferencián, szimpóziumon és rendszeres műhelyszemináriumainkon mutatjuk be.

Kiemelt jelentőséget kapott legújabb kutatásunkban a középkori eredetű hagiográfikus kultusz sajátos protestáns átalakítása–értelmezése (Traditionsstiftung und Erinnerungspolitik), recepciója a 16-17. században, ennek nemzeti-kulturális-konfesszionális identifikációs szerepe, jelentősége; különösen a Szent Erzsébet kultusz érvényesülése a hesseni német-magyar kapcsolatrendszerben. Mindez különösen gazdagon kínálja a *Religiöse Erinnerungsorte* németországi kutatási irány hazai alkalmazását és a nemzetközi kapcsolatok érvényesítését. Célunk 16-19. századi szövegek, források kiadása apparatus criticus-szal a Csokonai Universitas Könyvtár Források sorozatban.

A kutatócsoport több tagja részt vesz a Németországban folyó munkában, amelynek során magyar vonatkozású szócikkeket írnak (például Propugnaculum Christianitatis, Fertilitas Hungariae, Nagyszombat, Debreceni Református Kollégium) a *Religiöse Erinnerungsorte* című nagyszabású kiadványba. A program egyik fő szervezője a Tübingenben működő *Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde*. A nevezett kiadvány az átfogó németországi kutatások legfontosabb szaktudományi összegezése, amely az Erinnerungsforschung interdiszciplináris vizsgálatát végzi már majd két évtizede. Ezzel a kutatói kapcsolattal szorosan kötődünk a német tudományosság eredményeihez, módszertani eljárásaihoz, illetve személyes szakmai kapcsolatokat tartunk fenn. Kutatócsoportunk több tagja már megfordult Tübingenben, Wolfenbüttelben, részt vett ottani konferenciákon.

Önálló kötetben tervezett forráskiadványaink a Csokonai Könyvtár. Források sorozatban:

Vitéz Zsuzsanna imádságoskönyve

Medgyesi Pál *Sok Jajjok*- válogatás a prédikációiból

Szövegválogatás a magyar puritánus prédikációirodalomból (kritikai kiadás igényével)

Önálló kötetben tervezett tanulmánykötet, monográfia a Csokonai Universitas Könyvtár sorozatában:

Fazakas Gergely monográfiája a 17. századi magyar imádságirodalom és nemzettudat összefüggéseiről,

Száraz Orsolya monográfiája Paolo Segneri és magyarországi hatásáról.